

ІМПЕРАТИВИ МОДЕРНІЗАЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

Досліджуються стан та основні тенденції розвитку агропромислового виробництва, обґрунтовано напрями модернізаційних перетворень аграрної сфери

Ключові слова: *агропромислове виробництво, інвестиційний процес, інновації, модернізація, модернізаційні зміни*

ВСТУП. Агропромислова сфера є провідною ланкою процесу продовольчого забезпечення держави агропродовольчою продукцією і складовою економічної незалежності країни, яка об'єднує виробництво і переробку продукції, а також продовольчий ринок.

Специфіка функціонування аграрної сфери, а саме низька еластичність попиту, нестабільність прибутків виробників, сезонність виробництва, збереження земельного потенціалу, необхідність забезпечення продовольчої безпеки країни, а також аналіз проблем у цій сфері зумовлюють основні напрями її модернізації.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ. Вітчизняна наука постійно відстежує стан агропромислового виробництва, вносить пропозиції щодо поліпшення ситуації та обґрунтовує напрями його подальшого розвитку. Значну увагу вирішенню цих проблем приділили у своїх наукових працях В.Я. Амбросов, В.Г. Андрійчук, В.І. Бойко, В.П. Галушко, С.А. Володін, В.М. Геєць, М.Я. Дем'яненко, В.М. Жук, Г.М. Калетник, С.М. Кваша, М.І. Кісіль, М.Ю. Коденська, М.Ф. Кропивко, І.В. Охріменко, І.І. Лукінов, М.Й. Малік, Б.Й. Пасхавер, Г.М. Підлісецький та ін. Проблеми аграрної політики широко висвітлені у працях Більського В., Бодрова В., Гайдучького П., Кропивко М., Месель-Веселяка В., Онищенко О., Саблука П., Юрчишина В. та ін. Однак, не дивлячись на значний науковий доробок, залишаються системні проблеми формування концептуальних засад і визначення детермінант модернізаційних змін агропромислового виробництва, формування та визначення елементного складу механізмів управління його розвитком.

ПОСТАНОВКА ЗАДАЧІ. Виходячи з наявних завдань, що полягають у підвищенні ефективності агропромислового виробництва, мета статті полягає в дослідженні стану та основних тенденцій розвитку агропромислового виробництва, обґрунтуванні напрямів модернізаційних перетворень аграрної сфери.

РЕЗУЛЬТАТИ. Актуальність модернізаційних змін в аграрній сфері зумовлюється сучасними проблемами загальної організації та неефективності агропромислового виробництва у нових умовах господарювання. Це стосується практично всіх аспектів функціонування аграрної сфери: недосконала система управління, низька інвестиційна привабливість, низький рівень аграрного потенціалу та негативна тенденція показників його використання тощо. Удосконалення функціонування агропромислової сфери України має бути направлене на подолання системної кризи. Відповідні заходи повинні передбачати можливості структурної перебудови агропромислового виробництва. Ці заходи – основа раціональної системи управління, яка оптимально об'єднає адміністративні та економічні інструменти.

Дослідження найгостріших проблем агропромислової сфери на сучасному етапі розвитку, в контексті пошуку управлінського інструментарію модернізаційного пла-

ну дозволило здійснити їх систематизацію таким чином: неадекватна аграрна політика; ускладнена і суперечлива система управління агропромисловим виробництвом, яка характеризується існуванням багатьох дублюючих ланок; незадовільна робота головних державних органів; неефективна діяльність держави у процесі приватизації агросектору; низький рівень інвестування; неефективне використання аграрного потенціалу; диспаритетність обміну між аграрним та промисловим секторами на користь останнього; незадовільний стан функціонування ринкових інститутів; брак інновацій, їх мотивації та інноваційної інфраструктури [1].

Для досягнення поставленої стратегічної мети необхідний комплекс заходів державного управління, взаємопов'язаних між собою: створення для нових підприємств на принципах приватної власності системи стимулів, що забезпечують зацікавленість у господарській діяльності в нових умовах; завершення земельної реформи і створення правової основи для функціонування ринку землі; розвиток інфраструктури, яка обслуговувала б потреби системи виробництва, переробки, розподілу сільськогосподарської продукції; створення у країні умов для розвитку фінансових послуг, сільськогосподарської пропаганди, освіти за рахунок інформаційного потенціалу сектору; забезпечення конкуренції у сфері забезпечення сільського господарства сферами виробництва і реалізації переробки сільськогосподарської продукції.

Розвиток агропромислового виробництва не може бути досягнутий без оновлення матеріально-технічної бази, що вимагає розробки цілеспрямованого державного регулювання інвестиційних процесів [3, с.8-10]. Одним з ефективних напрямів розвитку інвестиційної політики в АПВ в умовах відсутності внутрішніх джерел є залучення іноземних інвестицій, які сприяють органічній інтеграції країни у світове господарство.

Особливістю аграрної сфери є проблема відносної індиферентності до сприйняття технологічних інновацій. У зв'язку з цим має місце необхідність державного сприяння аграрному технологічному розвитку у формі механізмів, прямо орієнтованих на підтримку і просування нових технічних, технологічних та, особливо, організаційно-економічних рішень. Про це свідчить і досвід багатьох розвинених країн, у яких сільськогосподарські служби поширення технологічних інновацій у виробництво, професійного навчання, інформаційно-консультативної допомоги, що фінансуються з бюджету, становлять важливий фактор оновлення виробництва [2, с.40].

ВИСНОВКИ. Для розвитку механізму конкуренції в аграрній сфері необхідні: впровадження у практику господарювання механізмів мотивації, що забезпечують належний рівень зацікавленості у функціонуванні сільськогосподарських товаровиробників на основі приватної власності; формування економічних інститутів ринку в аграрному секторі, що впливають на створення конкурентного середовища; розвиток ринкової інфраструктури, що обслуговує сектор і розвивається на основі конкурентного механізму; захист вітчизняного виробника і вітчизняного ринку сільськогосподарської продукції; вдосконалення нормативно – правової бази, що регулює недосконалу конкуренцію й забезпечує соціальний захист населення; реструктуризація державних установ з метою децентралізації регулюючих функцій.

Доцільно підвищити дієвість державних інвестицій у кредитно-фінансову сферу АПВ, зокрема, через субсидування відсоткової ставки кредитів для сільськогосподарських товаровиробників, створення спеціалізованих кредитних інститутів для аграрного сектору економіки. Пріоритетними напрямами вкладення капіталу повинні стати: розвиток ринкової інфраструктури зберігання і збуту сільськогосподарської продукції, оскільки виробництво сільськогосподарської сировини та його інфраструкту-

ра дезінтегровані, а існуючі потужності не відповідають сучасним вимогам; розвиток інформаційного потенціалу агропромислового виробництва регіону; розвиток сільськогосподарського машинобудування і модернізація сервісних структур; реконструкція переробних підприємств з метою орієнтації на випуск конкурентоспроможної продукції; розвиток сільськогосподарського виробництва, заснованого на використанні екологічно чистих, із замкненим циклом, енерго- і матеріало- заощаджуючих технологій; упровадження життєздатної системи реєстрації земель, що є основою розвитку ринку землі.

Таким чином, запроваджуючи модернізаційні механізми розвитку агропромислового виробництва, держава має надати початковий імпульс, створити стимули до сприяння її функціонуванню, до певної «мультиплікації» у ринковому середовищі. Одночасно необхідно забезпечити залучення всіх можливих джерел фінансування (зовнішніх, внутрішніх, державних). Основними інструментами держави постають фіскальні і монетарні важелі, а зокрема податки, фінансова підтримка, субсидіювання, кредитування.

Список використаних джерел

1. Виклики і шляхи агропродовольчого розвитку [монографія] / Пасхавер Б.Й., Шубравська О.В., Молдован Л.В. та ін. / за ред. акад. УААН Б.Й.Пасхавера. – К.: Інститут екон. та прогноз. НАН України, 2009. – 432 с.
2. Пасхавер Б. Сценарії розвитку агросфери / Б.Пасхавер // Економіка України. – 2011. – № 11. – С 38-49.
3. Месель-Веселяк В.Я. Економічні передумови забезпечення розширеного відтворення сільськогосподарського виробництва в Україні / В.Я.Месель-Веселяк // Економіка АПК. – 2011. – № 3. – С. 9-18.

Summary. The state and basic progress of agroindustrial production trends are investigated, reasonably directions of modernisation transformations of agar sphere

Key words: agroindustrial production, investment process, innovations, modernisation, modernisation changes

УДК 631.11.332.33.003.13

Левків Г.Я., к.е.н., доцент Львівського державного університету внутрішніх справ;

Мельник В.В., магістр Львівського державного університету внутрішніх справ

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

В даній статті проаналізовано ефективність використання ресурсного потенціалу на сільськогосподарських підприємства

Ключові слова: ресурсний потенціал, сільськогосподарські підприємства, аграрний сектор, ефективність.

Постановка проблеми. Сільськогосподарському виробництву притаманні специфічні особливості у сфері формування і використання ресурсного потенціалу, зумовлені становленням у минулому та сучасному розвитку. Шляхом реформ аграрний сектор перейшов від адміністративно-планової системи до ринкової економіки.